

Mesijansko Biblijska Studija - 179

CRKVA I JEVREJI

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

CRKVA I JEVREJI

MBS 179

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

Ta koji je to narod toliko velik da bi mu bogovi bili tako blizu kao što je Gospod, Bog naš, nama kad god ga zazovemo? I koji je to narod toliko velik da bi imao propise i uredbe tako pravedne kao što je sav ovaj zakon što ga ja danas pred vas stavljam?

(Ponovljeni Zakon 4:7-8)

I. ŠTA JE CRKVA PRIMILA OD JEVREJA

Sve zajedno, postoji pet stvari koje je Crkva primila od Jevreja koje mogu da se popišu: Pisma, Spasitelj, spasenje, koncept lokalne crkve, i duhovni blagoslovi.

A. Pisma

Prva stvar koju je Crkva primila od Jevreja jesu Pisma. Ovo nam se pokazuje u četiri odlomka iz Pisama.

1. Ponovljeni Zakon 4:7-8

Ta koji je to narod toliko velik da bi mu bogovi bili tako blizu kao što je Gospod, Bog naš, nama kad god ga zazovemo? I koji je to narod toliko velik da bi imao propise i uredbe tako pravedne kao što je sav ovaj zakon što ga ja danas pred vas stavljam?

Mojsijev Zakon je služio kao pokazatelj standarda Božije pravednosti. Ako bi Jevrejin u vremenu Starog Zaveta želeo da zna koji je ispravan standard koji Bog hoće, mogao je da pogleda u Mojsijev Zakon. Mojsijev Zakon je služio kao pravilo za život za svete Starog Zaveta. Ali, ova dva stiha nam pokazuju da je to bilo dano samo i jedino Izraelu.

Postojale su dve jedinstvene stvari koje je Bog dao Izraelu. Prva stvar koja je dana samo i jedino Izraelu jeste koncept jednog Boga, jer Bog je otkrio Sebe Izraelu na način na koji On Sebe nije otkrio nijednom drugom narodu. Druga stvar, koju je Bog dao samo i jedino Jevrejskom narodu, jeste Zakon, koji je bio primarno Pismo tog vremena. Sa kompletiranjem Zakona, Bog je dao prve knjige Pisama, i kroz neko malo duže vreme, to je bilo jedino Pismo. Još jednom, to je nešto što je Bog dao Jevrejskom narodu.

2. Psalam 147:19-20

Objavi Jakovu reči svoje, svoje propise i sudove svoje Izraelu. Ne učini tako nijednomu narodu, te sudova njegovih ne upoznaše. Slava Gospodu.

Ovaj odlomak kaže da je Bog otkrio ove istine iz Pisama Izraelu na način na koji On to nije otkrio nijednom drugom narodu. Nijednom drugom narodu nisu dane ove jedinstvene privilegije. Još jednom, naglasak je na tome da je Bog dao ovo Jevrejskom narodu.

3. Rimljanima 3:1-2

Koja je dakle prednost Judeja? Ili koja korist od obrezanja? Mnogostruka u svakom pogledu. Ponajpre, jer su im poverene objave Božije.

Pavle u ovim stihovima ističe izuzetnu privilegiju koja je ukazana Izraelu. Prednost Judejina nije u sferi spasenja, jer Jevreji nisu spašeni zato što su Jevreji. Jevreji, baš kao i Pagani, spašeni su milošću, kroz veru u zamensku smrt i Vaskrsenje Ješue (Isusa) Mesije. Ali, oni imaju prednost u drugom polju, a to je sfera Pisama, jer Judejima su ***poverene objave Božije***, Pisma.

Izuzetna privilegija Izraela nije spasenje koje je došlo Judejima zato šta su Judeji, već zato što su im dana Pisma, zato jer su primili otkrivenje o spasenju.

4. Rimljanima 9:4

Oni su Izraelci, njihovo je posinjenje, i slava, i savezi, i zakonodavstvo, i bogoslužje, i obećanja.

Pavle ovde navodi popis različitih karakteristika ili aspekata Pisama, ističući da su ti aspekti vlasništvo Izraelaca. Ima četiri aspekta Pisama koja su dana Izraelcima. Prvi, ***savezi***, odnosi se na četiri neispunjena, безусловna, večna saveza koje je Bog načinio sa Izraelom: Avramov Savez, Savez Zemlje, Davidov Savez i Novi Savez. Drugi aspekt koji on pominje, ***zakonodavstvo***, odnosi se na savez Božiji koji je i uslovljen i privremen: na Mojsijev Savez. Treći aspekt je ***bogoslužje***, a odnosi se na Levitsku službu, Levitski sistem koji takođe pripada Izraelcima. Četvrti aspekt su ***obećanja***, konkretno, proročka obećanja.

Ovi različiti aspekti uključuju sva obećanja proroka, ali posebno obećanja o Mesijanskom spasenju. Ali, tu je i više od toga, jer je reč ***obećanja*** napisana u množini.

5. Zaključci

Postoje tri zaključka kada govorimo o povezanosti Jevreja i Pisama. Prvo, Pisma su od Jevreja tako šta su ih proizveli Jevreji, a ona su i sačuvana od strane Jevreja. Ovo je istina i za Stari i za Novi Zavet.

Drugo, Pisma su upućena Jevrejima; ona su poverena Jevrejima na čuvanje. U tim vremenima nije bilo štamparskih mašina tako da masovna proizvodnja kopija Pisama nije bila moguća. Kada bi neki stari tekst postao pohaban, isuviše trošan za daljnje korišćenje, Jevreji bi pažljivo napravili novu kopiju; njima je to povereno na čuvanje.

Treće, Pisma jesu o Jevrejima. Ona beleže otkupljujuću istoriju Izraela, ali ona predviđaju i otkupljujuću budućnost Izraela. Tako da je Crkva uistinu Pisma primila od Jevreja.

B. Spasitelj

Druga stvar koju je Crkva primila od Jevreja jeste Spasitelj na način da je Ješua bio Jevrej.

1. Jevrejstvo Spasitelja

Jevrejstvo Spasitelja nekoliko puta nam je izneseno u Pismima. Na primer, u Jovan 4:9, Samarjanka očigledno prepoznaje da je On Judejin jer kaže: ***Kako ti, koji si Judejin, išćeš piti od mene, koja sam žena, Samarjanka?***

Posle, u Rimljanima 9:5, nakon šta je utvrdio da Pisma pripadaju Jevrejima u stihu 4, Pavle u stihu 5 dodaje: ***od njih je, po telu, i Hristos***. Po Svom ***telu***, u Svojoj ljudskosti, Ješua je bio Jevrejin i On pripada Jevrejskom narodu.

Jevrejima 7:14 kaže: ***Ta poznato je da je Gospod naš potekao od Jude***, a biti član Judina plemena znači da On uistinu jeste Jevrejin.

Još jedan odlomak koji jasno iznosi Njegovu Jevrejsku pripadnost nalazimo u Galatima 4:1-7. Glavna poenta konteksta o kojem govorimo jeste razlikovanje između Avramovog Saveza i Mojsijevog Saveza. Stihovi 4-7 kažu: ***A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svojega - rođena od žene, rođena pod Zakonom, da otkupi one pod Zakonom, kako bismo primili posinjenje. A budući da ste sinovi, odasla Bog u srca vaša Duha Sina svojega koji više: 'Abba! Oče!' Tako više nisi rob, nego sin; ako pak sin, onda i baštinik Božiji po Hristu***.

Prema ovom odlomku, Isus je rođen ***pod Zakonom***, a to znači da je bio Jevrejin. Nadalje, On je rođen kao Jevrejin iz dva razloga koja vidimo u promeni zamenica od trećeg lica množine ***one*** (pod Zakonom), u prvo lice množine ***kako bismo*** (mi) ***primili posinjenje*** u stihu 5. Prvi razlog zašto je On rođen kao Jevrejin jeste ***da otkupi one pod Zakonom*** (Jevreje). Drugi razlog zašto je On rođen kao Jevrej jeste ***kako bismo*** (mi) ***primili posinjenje*** (i Jevreji i Pagani).

2. Koncept Rodak-Otkupitelj

Još jedan odlomak koji govori o važnosti toga da je Ješua Jevrejin jeste u Jevrejima 2:14-17: ***Dakle, budući da su deca deonici tela i krvi, tako i sam u tome uze***

udela da smrću uništi onoga koji imaše moć smrti, to jest đavola, i oslobodi one koji su - od straha pred smrću - kroza sav život bili podvrgnuti ropstvu. Ta sigurno se ne zauzima za anđele, nego se zauzima za potomstvo Avramovo. Stoga je trebalo da u svemu postane braći sličan, da bude milosrdan i veran velesveštenik u odnosu prema Bogu da bi vršio pomirenje za grehe naroda.

Naglasak u ovom odlomku jeste na tome da se pokaže zašto je Isus morao da dođe kao ljudsko biće, još konkretnije, kao Jevrejsko ljudsko biće. Ovde se, pre svega, čini razlikovanje između palih anđela i palih ljudi.

Stih 16 naglašava da Bog nije odabrao da omogući spasenje za anđele, i iz tog razloga, Ješua nije postao anđelima nalik da bi mogao postati zamenska žrtva za druge anđele. Bog je učinio mogućim spasenje samo za ljudsku rasu i zato je Bog postao čovek. Ali, zato što postoji posebna povezanost sa delom otkupljenja vezano za Izrael pod Zakonom, stih 16 naglašava da On nije došao samo kao čovek; on je došao tačno i određeno kao član ***semena Avramovog***. On je došao kao Jevrej.

Pozadina onoga o čemu pisac govori jeste koncept otkupljenja od strane rođaka iz Starog Zaveta. Bilo je više načina na koje je Jevrejin sebe mogao dovesti u nevolju u vremenima pod Zakonom. Jedan od tih načina bio je da upadne u zaduženost koja nadilazi njegovu mogućnost da vrati dug. Ukoliko bi se to desilo, postojala je samo jedna mogućnost; a to je da takav čovek proda sebe u ropstvo, da radi za svog gospodara šest godina, i da potom bude razrešen na sedmu godinu, na godinu Šabata.

Jednom kada je čovek sebe prodao u ropstvo preostale bi mu još dve mogućnosti. Prva je bila da odsluži svojih šest godina. Druga mogućnost zavisila je o tome da ima nekog rođaka koji je bio voljan da isplati njegov dug i da ga ranije oslobodi od ropstva. Međutim, pod Zakonom su postojala tri zahteva da bi se moglo postati rođak otkupitelj. Prvo, to je morao da bude bliski rod; potpuni stranac to nije mogao da učini. Drugo, morao je da ima dovoljan iznos da plati cenu otkupljenja. Morao je da ima dovoljno svojih resursa da plati dugove svog rođaka. I treće, morao je da bude voljan da plati cenu, jer Zakon to nije činio obavezujućim; već je odluka bila dobrovoljna.

To je ono šta se desilo u ovom kontekstu. Budući da je, ljudski govoreći, služeći grehu, čovek je postao rob greha; svi, celokupno čovečanstvo, postalo je porobljeno od greha. Jevrejski narod, posebno, zbog svoje nesposobnosti da se perfektno drži Zakona, pao je u ropstvo prokletstva Zakona. Kako bi mogao da ispuni prvi zahtev rodbinskog otkupljenja, Isus je morao biti rođen kao ljudsko biće, ali i još određenije, kao Jevrejin. Drugo, morao je da poseduje iznos za cenu otkupljenja, a to je u ovom slučaju, nevina krv. I treće, On je morao da bude voljan da plati tu cenu, zato što Zakon to nije činio obavezujućim. Uistinu, Ješua jeste bio voljan da plati tu cenu. U Jovanu 10:18, Isus je taj koji je rekao: ***Niko ga (moj život) od mene ne uzima, nego ga ja sam od sebe polažem***. Stoga je celokupan koncept Njegovog otkupljujućeg dela jako usko vezan sa činjenicom da je Ješua bio Jevrej.

C. Spasenje

Treća stvar koju je Crkva primila od Jevreja jeste spasenje. Dok je govorio sa Samarjankom koja je imala neki svoj put do spasenja, Isus je utvrdio u Jovanu 4:22: ***Vi ne znate čemu se klanjate, mi znamo čemu se klanjamo, jer spasenje dolazi od Judeja.***

Na tri načina spasenje dolazi od Judeja. Prvo, obećanje Mesijanskog spasenja dano je Jevrejima. Drugo, postoji plan spasenja koji je tražio Jevrejsku krv. I treće, prvi navestitelji spasenja su bili Jevreji. Kroz sve ove načine, uistinu je Crkva primila spasenje od Jevreja.

D. Koncept Lokalne Crkve

Četvrta stvar koju je Crkva primila od Jevreja jeste koncept lokalne crkve. Ovo dolazi od koncepta skupštine, lokalne sinagoge, koja je u potpunosti Jevrejski koncept. Čak i termin „starešina,“ koji jeste glavni termin koji se koristi za crkveno liderstvo ima svoje Jevrejske korene, jer su postojale starešine u Jevrejskoj zajednici. Tako da je celi koncept lokalne skupštine zapravo Jevrejski koncept.

Nadalje, praksa krštenja vodom bila je Jevrejska praksa davno pre nego je postala crkvena praksa.

I konačno, čak je i 'prisna veza' (komunion, pričest, Gospodnja Večera) nešto šta dolazi od Jevreja, zato što je to prisno zajedništvo samo skraćena verzija Jevrejske Pashe. Dva glavna elementa Pashe, beskvasni hleb i vino, jesu dve stvari koje je Isus doneo u crkveni koncept da bude obeležavano dok se On ne vrati.

Crkva je primila te tri stvari od Jevreja: lokalnu skupštinu, krštenje vodom, i prisno zajedništvo; sve te stvari imaju Jevrejsko poreklo i korene.

E. Duhovni Blagoslovi

Peta stvar koju je Crkva primila od Jevreja jesu duhovni blagoslovi. Ovo nam se iznosi veoma jasno u dva značajna odlomka.

1. Rimljanima 15:27

Ta svidje im se jer su im i dužnici. Jer ako su pagani postali deonici njihovih duhovnih dobara, dužni su im i u telesnima poslužiti.

Ovaj stih veoma jasno kaže da su Paganski vernici postali su-deonici Jevrejskih duhovnih blagoslova.

2. Efescima 2:11-16 i 3:5-6

Šta to tačno znači detaljno je izneseno u drugom odlomku, koji nam dolazi u dva dela. Prvi deo je Efescima 2:11-16: ***Zato se sećajte kako ste nekoć vi bili pagani***

u telu, što se od onih koji se zovu Obrezanje - rukom načinjeno, na telu - naziva Neobrezanje i da ste u ono vreme bili bez Hrista, otuđeni od građanstva izraelskoga i tuđi savezima obećanja, nade nemajući i bez Boga na svetu. A sada, u Hristu Isusu, vi koji ste nekoć bili daleko dođoste blizu krvlju Hristovom. Jer on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno i pregradu razdvojnici sruši, ukinuvši neprijateljstvo telom svojim - zakon zapovesti s odredbama - da u sebi, uspostavljajući mir, od dvojice stvori jednoga novoga čoveka te obojicu u jednome telu kroz krst izmiri s Bogom, ubivši u sebi neprijateljstvo.

Drugi deo je u Efescima 3:5-6: *koja se u drugim naraštajima nije obznanila sinovima ljudskim, kao što se sada u Duhu objavi njegovim svetim apostolima i prorocima, da su pagani subaštinci i sutelo i sudeonici obećanja njegova u Hristu - po evanđelju.*

Poenta ovih odlomaka jeste da je Bog sačinio četiri još uvek neispunjena saveza sa Izraelom, a ti savezi su bezuslovni i večni. Svi Božiji duhovni blagoslovi upravljani su i dolaze posredstvom ova četiri saveza. Odlomci takođe ističu da je Bog sačinio još jedan savez, Mojsijev Savez, a to je **zakon zapovesti s odredbama** (2:15). Jedan od mnogih razloga za ovaj nadodani savez, koji je privremen, bio je da služi za **pregradu razdvojnici** (pregradni zid razdvajanja), i da drži Pagane kao Pagane daleko od mogućnosti uživanja duhovnih blagoslova prethodno navedenih Jevrejskih Saveza. Pagani nisu postali „oni koji su preuzeli,“ nego **sudeonici** (3:6). Duhovni blagoslovi spasenja, prebivajući Duh Sveti, svako snabdevanje, briga, odgovorene molitve jesu Jevrejski duhovni blagoslovi kojih su sada Pagani postali su-deonici.

II. KOLIKO JE KOŠTALO CRKVU TO ŠTO JE USKRATILA EVANĐELJE JEVREJIMA

Do četvrtog veka, Jevrejska evangelizacija je učinkovito prekinuta. Kada je Jevrejska evangelizacija prestala, broj Jevrejskih vernika počeo je da opada sve dok u konačnici nisu potpuno nestali iz crkvene istorije. Tek u devetnaestom veku je broj Jevrejskih vernika počeo da raste u nešto većim brojkama, komparativno govoreći.

Ali, neuspeh Crkve da podeli evanđelje sa Jevrejima odveo je Crkvu u četiri velika problema: Crkva je izgubila uravnoteženost, Crkva je izgubila blagoslove od Boga, Crkva je izgubila doktrinalno jedinstvo, i Crkva je izgubila doktrinalnu čistoću.

A. Crkva je Izgubila Uravnoteženost

Efescima 2:11-16 nas ne uči samo da je Crkva primila duhovne blagoslove od Jevreja, već nas isto tako uči i koncept **jednoga novoga čoveka** koji je sastavljen

od Jevrejskih vernika i od Paganskih vernika u stihu 15. Da bi Crkva mogla zadržati uravnoteženost trebaju joj i Jevrejski vernici i Paganski vernici koji su sjedinjeni u jednom telu.

Međutim, upravo zbog tog neuspeha Crkve u naveštavanju evanđelja Jevrejima, Crkva je izgubila svoju uravnoteženost; mnoge naše crkve su se podelile i među njima su izrasli doktrinalni problemi baš zato šta nema Jevrejskih vernika unutar Crkve koji služe da obezbede neophodnu korektivnu meru.

B. Crkva je Izgubila svoje Blagoslove od Boga

Druga stvar koju je Crkva izgubila radi uskraćivanja evanđelja Jevrejima jesu blagoslovi za nju od Boga.

1. Princip Saveza: Postanak 12:3

I blagosloviću one koji tebe blagoslivlju, a prokleti onoga koji tebe proklinje.

Jedan od načina na koji se mogu prokleti Jevreje jeste taj da im se uskrati evanđelje. Oni koji zauzimaju stav da se protive evangelizaciji Jevreja, ili još gore od toga, da uopšte to ne čine, automatski sebe i Crkvu uskraćuju za blagoslove Božije.

2. Izvršenje Saveza

Uskraćivati evanđelje Jevrejima jeste način da se onaj koji ga uskraćuje uznosi iznad Jevreja, nad odlomljenim granama. To je nešto na šta Pavle upozorava u Rimljanima 11:13-29, kada je opomenuo Paganski svet, divlje grane masline, da se ne uzvisuju nad prirodnim granama, Jevrejskim granama, koje su odlomljene. Ali, kada Paganski vernici zauzmu oholi stav, govoreći; „Jevreji su otpali iz spasenja,“ oni se tada, u suštini, nadimaju i uzdižu nad Jevrejskim granama.

Ovo hvalisanje uzima na sebe različite forme. Jedna od vodećih formi unutar sistematske teologije poznata je po imenu, „Teologija Saveza.“ Postoje tri glavna pravca kod Teologije Saveza: Postmilenijumski Savez, Amilenijumski Savez, i Premilenijumski Savez. Svi ovi pravci, u manjoj ili većoj meri, identifikuju Crkvu kao „Novi Izrael.“ Svi oni kažu da neka obećanja koja je Bog dao Izraelu nikada neće biti ispunjena doslovno, za etnički Izrael, već će ta obećanja biti ispunjena samo za Crkvu. Teologija Saveza, koja je prisvojila Jevrejske blagoslove za sebe, a Jevrejima ostavila kletvu, svakako je kriva za uzdizanje nad prirodnim granama, a to je upravo ono protiv čega govori celokupna Poslanica Rimljanima.

Poslanica Rimljanima, prva sistematska teologija, sadrži u sebi teme o Biblijskoj veri u doktrini i u praksi. U prvih osam poglavlja, Pavle tretira sa teologijom pravednosti Božije. On ističe da se pravednost Božija otkriva protiv svake nepravednosti ljudske, i da su svi ljudi, kako Jevreji tako i Pagani, potpuno zastranili i niko nije uspeo da dosegne pravednost Božiju. I zato što ljudi, sami po

sebi, ne mogu da postignu pravednost Božiju, Bog je preduzeo korake da omogući pravednost za čoveka posredstvom Svog Sina.

Postoje tri aspekta Božije pravednosti u samom delu spasenja. Prošli aspekt je opravdanje; jednom kada osoba postane vernik u Mesijanstvo Ješui, takav je jednom-zauvek opravdan od greha. Sadašnji aspekt spasenja Božije pravednosti jeste posvećenje; Duh Sveti sada prebiva u nama, polako nas saobražavajući sve više i više slici Sina Božijeg. Budući aspekt Božijeg spasenja jeste proslavljenje; jednog dana bićemo proslavljeni, i bićemo poput Njega. To je teologija pravednosti Božije.

U svetlu teologije o Božijoj pravednosti koju nalazimo u poglavljima 1-8, Pavle potom tretira sa praksom Božije pravednosti u poglavljima 12-16. Pitanje koje se postavlja je sledeće, „U redu, u čemu je tačno tu razlika?“ On nam pokazuje kako bi osoba trebala da sprovodi pravednost Božiju u svom svakodnevnom iskustvu, dan po dan. To je razlog zašto je Poslanica Rimljanima velika knjiga i doktrine, i praktične primene Božije pravednosti.

Između teologije pravednosti Božije u poglavljima 1-8, i prakse pravednosti Božije u poglavljima 12-16, Pavle tretira sa pitanjem Izraela i sa načinom na koji pravednost Božija radi i sprovodi Njegov tretman sa Izraelom; sa prošlosti, sadašnjosti i sa budućnosti Izraela u poglavljima 9-11. U prošlosti, Izraelovo odbacivanje Mesijanstva Isusovog nije Boga iznenadilo, u poglavlju 9; ono je itekako bilo deo Božanskog plana. U sadašnjosti, Bog ne tretira sa Izraelom nacionalno, već ponaosob sa svakim Jevrejem posebno, stoga koji god, Jevrejin ili Paganin, zazove ime Gospodnje biće spašen u poglavlju 10. Potom, tretira i sa sadašnjošću i sa budućnošću u poglavlju 11. Sada, čak i danas, postoji Ostatak unutar Jevrejskog naroda u skladu sa milosnim odabirom. Ima Jevreja, pojedinaca, koji dolaze do spasonosne vere, i oni postaju Izraelov Ostatak, istinski Izrael Božiji. U budućnosti, dolazi dan kada će punina Pagana ući, i potom će se sav Izrael spasiti. Tako da Pavle razlaže teologiju o Izraelu, ili Izraelologiju, stavljajući je između teologije o pravednosti Božijoj i praktične primene pravednosti Božije.

3. Središte Teologije Svakog Pojedinca

Poenta je sasvim jasna: Jevrejin mora da bude središte teologije svakog pojedinca. I upravo to je područje gde Teologija Saveza čini potpuni promašaj. Dispenzacionalizam ispunjava upravo taj Biblijski zahtev. Teologija Saveza ne uspeva da ispuni taj zahtev zbog svog doslednog i konfuznog mešanja Izraela i Crkve.

Upravo zbog uloge koju ima Izrael u Dispenzacionalnoj Teologiji, postoji jedan osećaj hitnosti u području Jevrejske evangelizacije. To je razlog zašto čak i, danas, većina Jevrejskih misija jeste podržana od dispenzacijskih crkava, a ne od crkava Teologije Saveza. Njihov stav prema Jevrejskoj evangelizaciji postaje standard za sud nad njihovom teologijom jer: ***prepoznaćete ih po njihovim plodovima***. Teologija Saveza ne uzima Izrael u razmatranje upravo zbog konfuzije koja vlada u

njihovom razlikovanju Izraela i Crkve; za njih, Crkva je „sve što ima“ u planu i programu Božijem.

Bilo kakva teologija koja vodi u to da se ne propoveda evanđelje Jevrejima ukazuje da su oni koji je imaju krivi za uznošenje nad slomljenim granama. Oni koji se uzdižu nad slomljenim granama neće moći da prime određene blagoslove od Boga.

C. Crkva je izgubila Svoje Doktrinalno Jedinstvo

Treća stvar koju je Crkva izgubila jeste njeno doktrinalno jedinstvo. Mnoge crkve su se podelile i razišle po pitanjima i temama koje su itekako mogle biti ublažene samom prisutnošću Jevrejske perspektive.

1. Pitanje Krštenja Vodom

Na primer, Crkva se razišla po pitanju krštenja vodom na dva načina. Jedan način je sam modus kako se krsti: Da li se krštenje vrši uranjanjem, ili škropljenjem, ili izlivanjem? Odgovor je: Samo uranjanjem. Trebalo bi svakako imati na umu da je krštenje vodom bila Jevrejska praksa davno pre nego što je postala crkvena praksa. Da je bilo Jevrejskih vernika u kongregaciji koja je imala takav problem mogli su da ih upitaju, „Kako Jevreji praktikuju krštenje vodom?“, a oni bi im odgovorili, „Mi uvek praktikujemo krštenje uranjanjem.“ I dalje, kako je u vezi sa krštenjem dece? Jevreji ne krštavaju decu. Uranjanje je za one koji su dovoljno odrasli da donose sopstvene odluke.

Krštenje vodom je velika tema u Crkvi oko koje je došlo do razlaza i gde je izgubljeno doktrinalno jedinstvo; a to je pitanje koje je moglo da bude rešeno da Jevrejski vernici nisu nestali iz crkve.

2. Pitanje Gospodnje Večere

Drugi primer je pitanje Gospodnje večere ili prisnog zajedništva. Crkve su se razilazile oko pitanja transupstancijacije, ili konstupstancijacije. Umesto toga, mogli su da upitaju Jevrejskog vernika, „Koje je značenje prisnog zajedništva?“ On bi im rekao da se radi jednostavno o delu Pashe, i da je Ješua uzeo dva glavna elementa Pashalne Večere, hleb i vino, i da je poistovetio ta dva elementa sa Svojim telom i sa Svojom krvlju.

Ključna reč kod Pashe je „pomen.“ To je ono šta je Isus naglasio: da činimo to u sećanje na Njega. To je značenje Gospodnje Večere; ne postoji tako nešto poput toga da se hleb i vino menjaju u telo i krv Mesije.

3. Učenje Amilenijalizma

Treći primer za to kako je Crkva izgubila svoje doktrinalno jedinstvo jeste učenje Amilenijalizma koje kaže da, iako će Mesija jednog dana doći natrag, On neće da

uspostavlja nikakvo doslovno carstvo na ovoj zemlji. Jevrejski vernik bi mogao reći, „Ne možete to da kažete bez da ozbiljno ugrozite Njegovu Mesijansku verodostojnost.“ Na primer, ako Ješua nije bio rođen od device, On nije Mesija, jer to je deo Mesijanskog kredibiliteta. Ili, da Isus nije rođen u Vitlejemu, onda On nije Mesija, jer i to je deo Njegovog Mesijanskog kredibiliteta. Ili, ukoliko Ješua nije umro onako kako je to opisano u Psalmu 22 i u Isaiji 53, onda On nije Mesija, jer i to su delovi Njegovog Mesijanskog kredibiliteta. Na potpuno isti način, ako Isus ne dolazi u svrhu da uspostavi doslovno carstvo na ovoj zemlji, onda, ponovo, On nije Mesija, jasno i glasno, jer i to je, takođe, deo Njegove Mesijanske verodostojnosti.

4. Pitanje Legalizma

Četvrti primer kako je Crkva izgubila svoje doktrinalno jedinstvo jeste pitanje legalizma. Crkve su se podelile oko pitanja kojeg dela Zakona treba da se i dalje pridržavaju, ili ne pridržavaju, šta sačinjava Šabat, kao i po pitanju pijenja vina i plesanja. Ponovo, niko nije upitao Jevrejskog vernika, „Šta znače sve ove stvari unutar Jevrejskog referentnog okvira, okvira u kojem je Biblija i napisana?“

D. Crkva je Izgubila Svoju Doktrinalnu Čistotu

Četvrta stvar koju je Crkva izgubila zbog toga što je uskratila Evanđelje Jevrejima jeste njena doktrinalna čistota.

1. Putem Lažnih Doktrina

Jedan od načina na koji je Crkva izgubila svoju doktrinalnu čistotu jeste putem lažnih doktrina, kao što je na primer Katolicizam, koji je uneo pitanje slika i počeo je da praktikuje klečanje pred kipovima, kao i to da se čovek prekrsti pred kipovima Ješue, Marije, Josifa, i drugih svetaca. Zato što su uskratili evanđelje dovoljno dugo da Jevreji nestanu iz Crkve, Pagani nisu videli nikakav problem u unošenju slika i klanjanju pred njima. Nijedan Jevrejski vernik nikada ne bi mogao da dozvoli takvo unižavanje istine Božije. Problem Katolicizma, kao i svih drugih lažnih učenja koja su došla sa njim, mogao je da bude izbegnut da je samo bilo Jevrejskih vernika unutar Crkve.

2. Kroz Liberalizam

Drugi način na koji je Crkva izgubila svoju doktrinalnu čistotu jeste kroz liberalizam. Liberalizam je počeo da se širi u crkvama na prelazu u dvadeseti vek kada su službenici počeli da negiraju fundamentalne doktrine poput Devičanskog Rođenja, nadahnuća Pisama, i doslovnog Hristovog Vaskrsenja. I opet, ovo se desilo jer više nije bilo Jevreja u Crkvi da zaustave ovu vrstu lažnih naučavanja. Ukoliko bi neki službenik stao za propovedaonicu i rekao da Ješua nije rođen od device, Jevrejski vernik to ne bi prihvatio, jer to je deo Mesijinog kredibiliteta. Ukoliko bi

neko negirao da je Isus ustao iz mrtvih, nijedan Jevrejski vernik to ne bi prihvatio jer je i to deo Mesijanskog kredibiliteta. Najmanje, ukoliko bi neko počeo da negira nadahnuće Pisama, Jevrejski vernik koji Spise smatra najvrednijim posedom i koji zna koliko je Jevrejske krvi proliveno za očuvanje tih Pisama jednostavno to ne bi mogao ni da sluša. Tako je Crkva izgubila i svoju doktrinalnu čistotu uskraćivanjem evanđelja Jevrejima.

III. ODGOVORNOST CRKVE PREMA JEVREJIMA

Postoje barem tri aspekta u odgovornosti Crkve prema Jevrejima: evangelizacija Jevreja, deljenje materijalnih dobara sa njima, i molitva za Jevrejski narod.

A. Evangelizacija Jevreja

Prvi aspekt Crkvene odgovornosti jeste u području evangelizacije: Crkva je odgovorna da objavljuje evanđelje prvo Jevrejima.

1. Princip Evangelizacije – Rimljani 1:16

Ta ne stidim se evanđelja Hristova, jer ono je sila Božija na spasenje svakomu koji veruje – prvo Judejину, pa Grku.

Ovaj stih nam daje princip evangelizacije: kada god evanđelje izlazi, na koji god način da izlazi, ono bi trebalo da ide ***prvo Judejину***. Ima samo jedan glagol koji kontroliše obe izjave, glagol ***je*** (jeste, biti). On je na Grčkom u sadašnjem vremenu i naglašava neprekinutu radnju. To znači da je Evanđelje stalno, neprekidno, Božija moć koja spašava i neprekidno ide ***prvo Judejину***. Ukoliko neko pokuša drugačije da protumači ovaj stih, kao što mnogi to i rade, i onda kažu da to znači „evanđelje je bilo ***prvo Judejину***, ali to više nije tako,“ onda bi stih morao da znači i „evanđelje je bilo Božija moć za spasenje, ali to više nije.“ Ako je Evanđelje uvek sila Božija za spasenje, onda je uvek i ***prvo Judejину, pa Grku***.

2. Princip se Primenjuje na Sve

Ovaj princip se primenjuje bez obzira na metodu evangelizacije, bilo da prenosi osoba drugoj osobi, od vrata do vrata, radio evangelizacija, putem tv-a, masovne evangelizacije, kako god. Ovaj princip se primenjuje bez obzira na specifičnost individualnog poziva. Primenjuje se i na aktivnu evangelizaciju, kada neko vrši evangelizaciju, i na pasivnu evangelizaciju, kada neko finansijski podržava one koji vrše delo evangelizacije. U svakom slučaju, evanđelje ide ***prvo Judejину***.

Neki će reći, „Jedna je stvar kada misionari u Ariel Službi slede ovaj princip, jer oni su služba koja se i bavi evangelizacijom Jevreja, ali zar se doista to može primeniti na nekog ko je pozvan negde drugde; u Kinu, Japan, među Američke Indijance, ili

na Tajvan, Afriku, Australiju, Novi Zeland? Da li je to pravilo uistinu primenjivo i na ove slučajeve?“

Pavle odgovara baš na tu temu u Rimljanima 11:13-14: ***Jer vama, paganima, kažem: budući da sam ja apostol pagana, službu svoju proslavljam ne bi li kako izazvao ljubomoru kod onih koji su telo moje i spasio neke od njih.***

Ovde Pavle naglašava sebe kao onog koji nije pozvan da ide Jevrejima. Njegov poziv je da bude apostol Pagana, dok je Petar apostol Jevrejima. Pa ipak, iako je Pavle pozvan da ide Paganima, on nikada nije zaboravio princip iz Rimljana 1:16. Gde god da je išao, Pavle je išao ***prvo Judejinu.***

3. Princip na Delu

Pavlovo delovanje u Knjizi Dela Apostolska pokazuje nam upravo ovaj princip na delu; krećemo sa Delima 13:2-3: ***A dok su jednom vršili službu Gospodnju i postili, reče Duh Sveti: 'Hajde, odvojite mi i Varnavu i Savla za delo na koje sam ih pozvao.' Tada su ih, pošto postiše i pomoliše se i položili na njih ruke, otpustili.***

U Delima 9 je Pavle primio svoje poslanje da bude apostol Paganima, ali je tek u poglavlju 13 poslan, od strane Crkve u Antiohiji da učini baš to. I sada apostoli Pagana kreću među pagane, ali procedura kojom se on kreće je uvek, ***prvo Judejinu.***

Dela 13:5 kažu: ***I kad su bili u Salamini, navešćivali su reč Božiju u judejskim sinagogama. A imali su i Jovana za poslužitelja.***

Stih 14 kaže: ***Oni pak, krenuvši iz Perge, stigoše u Antiohiju pisidijsku. Udoše u sinagogu u dan subotnji i sedoše.***

Dela 14:1: ***A dogodi se u Ikonijumu da su zajedno ušli u judejsku sinagogu i tako progovorili da uzverova veliko mnoštvo i Judeja i Grka.***

Dela 16:12-13a: ***a odande u Filipe, što je glavni grad, naseobina, u tom delu Makedonije. I u tom se gradu zadržasmo nekoliko dana. A u dan subotnji izadosmo izvan grada, prema reci, gde je običavala biti molitva.***

To što je ovo bio molitveni sastanak na Šabat govori nam da se radilo o Jevrejskom molitvenom sastanku. Pavle je stigao u Filipe, ali je Jevrejska zajednica u Filipima bila isuviše malobrojna da bi imala sinagogu, i on zato nije mogao odmah da ode u sinagogu da im objavi evanđelje. Kada nije bilo dovoljno Judeja u zajednici da mogu da finansiraju sinagogu, Jevrejsko pravilo je bilo da se sastaju na molitvenom sastanku na Šabat, pored neke veće vodene površine. Pavle je čekao do dana Šabata, otišao do mesta gde je znao da će se Jevreji okupiti i ispunio poslanje da propoveda evanđelje prvo Jevrejima.

Još jednu instancu u pokazivanju ovog principa iz Rimljana 1:16 nalazimo na delu u Delima 17:1-2: ***A prošavši Amfipolj i Apoloniju, dođoše u Solun, gde beše judejska sinagoga. Pavle po svom običaju uđe k njima te je tokom triju subota raspravljao s njima polazeći od Pisama.***

Još jednom, u Delima 17:10: ***A braća su odmah noću poslala i Pavla i Silu u Veriju. Oni, čim stigoše, odoše u judejsku sinagogu.***

I u Delima 17:16-17a: ***A dok ih je Pavle u Atini iščekivao, duh se njegov razdraži u njemu posmatrajući kako je grad pun idola. Raspravljao je tako u sinagogi sa Judejima i pobožnim ljudima.***

Kada je Pavle stigao u Atinu i video grad predan idolopoklonstvu, njegov duh se isprovocirao i počeo je da propoveda onima koji su obožavali idole. Međutim, nisu Judeji bili ti koji su obožavali idole, jer do tog vremena, idolatrija više nije bila Jevrejski problem. Pagani iz Atine su obožavali te idole, i on se ražestio da propoveda tim Paganima. Ali, princip iz Rimljana 1:16 i dalje stoji, tako da on prvo ide u sinagogu u stihu 17, a potom do Paganskih Grka u stihu 18.

Stih 18:1 kaže: ***A nakon toga Pavle napusti Atinu i dođe u Korint.***

Stih 4 kaže: ***A svake je subote raspravljao u sinagogi uveravajući i Judeje i Grke.***

Stih 19 kaže: ***I stigne u Efes te njih ostavi onde, a on uđe u sinagogu, gde je raspravljao sa Judejima.***

Dela 19:1 nam govore: ***A dogodi se, dok je Apolos bio u Korintu, da je Pavle, pošto je prošao gornje predele, došao u Efes.***

Stih 8 kaže: ***Tada Pavle uđe u sinagogu te je tokom tri meseca smelo govorio raspravljajući i uveravajući o carstvu Božijem.***

I napokon u Delima 28:17: ***I dogodi se da nakon tri dana Pavle sazove one koji su bili judejski prvaci.***

Zato što je Pavle bio zatvorenik kada je stigao u Rim, nije mogao da ode u sinagogu. Stoga, da bi ispunio Rimljanima 1:16, on poziva Judeje sebi kako bi mogao da objavi evanđelje ***prvo Judejinu.***

Rimljani 1:16 jesu princip; Rimljani 11:13-14 uče nas da se princip primenjuje na sve; a Knjiga Dela Apostolska pokazuju nam princip na delu. Evanđelje uvek ide ***prvo Judejinu,*** kako u aktivnoj evangelizaciji, onako kako nam ovi odlomci u Delima pokazuju; isto tako i u pasivnoj evangelizaciji, kada finansijski podupiremo nekog ko vrši evangelizaciju.

B. Deliti s Njima Materijalne Stvari

Drugi aspekt odgovornosti koji Crkva ima prema Jevrejima jeste da deli materijalne stvari sa Jevrejima, posebno sa Jevrejskim vernicima.

Rimljani 15:25-27 kažu: ***Ali sada idem u Jerusalim služeći svetima. Jer se Makedoniji i Ahaji svide da pošalju neki prilog za siromašne svete u Jerusalimu. A svide im se jer su im i dužnici. Jer ako su pagani postali sudeonici njihovih duhovnih dobara, dužni su im i u telesnima poslužiti.***

Ovaj odlomak uči, da zato što su Pagani postali **sudeonici** Jevrejskih duhovnih blagolsova, kako smo to već pre pokazali, Pagani su postali dužnici prema Jevrejima. Način na koji Paganski vernici plaćaju svoj dug prema njima jeste da se pobrinu za fizičke potrebe Jevreja. Ovo uključuje i finansiranje Jevrejskih misija. To je dobar način pasivne evangelizacije **prvo Judejinu**. Paganski vernici imaju obavezu da dele sa Jevrejskim vernicima i sa Jevrejskim misijama u nekom obliku materijalnog davanja.

C. Moliti za Jevrejski Narod

Treći aspekt u Crkvenoj odgovornosti prema Jevrejskim ljudima jeste da se moli za njih. Psalm 122:6 nam kaže: **Molite za mir Jerusalima: Nek imaju mir koji tebe ljube!**

Ovaj stih započinje sa imperativom, sa zapovešću: **Molite za mir Jerusalima**. Onima koji se mole za mir Jerusalima obećani su blagoslovi koji nisu dostupni kroz druge načine. Oni koji se mole biće blagosloveni od Boga kroz držanje principa Avramovog Saveza: **I blagosloviću one koji tebe blagoslivlju**. Prema Biblijskim proroštvima, mir Jerusalima povezan je sa Drugim Dolaskom.

Jedan od preduslova za Drugi Dolazak jeste nacionalno spasenje Izraela. Način da se moli za mir Jerusalima jeste da se moli za spasenje Jevrejskog naroda. Isaija 62:1-2 kaže: **Siona radi neću čutati i Jerusalima radi neću mirovati, dok pravednost njegova ne izađe ko svetlost i spasenje njegovo ne plane ko zublja. Tada će pagani videti pravednost tvoju, i svi carevi slavu tvoju; a ti ćeš biti prozvan novim imenom što će ga usta Gospodnja odrediti.**

U celokupnom kontekstu koji prethodi ovom odlomku, Proroku Isaiji dano je otkrivenje o budućoj slavi Jerusalima kao spašenog grada i kao glavnog grada spašenog naroda. Zbog tog proroštva, Isaija sada tvrdi da će on da moli, i da neće prestati da moli, dok se to ne dogodi.

Nešto posle, u stihovima 6-7 dodaje: **Na zidine tvoje, Jerusalime, stražare sam postavio; čitav dan i čitavu noć - nikada neće začutati. Vi koji podsećate Gospoda, vama nema počinka! I ne dajte mu počinka dok ne učvrsti i dok ne učini Jerusalim hvalom na zemlji.**

Poenta ova dva stiha jeste da je Bog odredio i postavio anđele na zidine Jerusalima. Njihova jedina služba jeste da podsećaju Boga na Njegovo obećanje da će učiniti Jerusalim središtem zemlje i spašenim gradom. Ne samo da Isaija to moli, već i anđeli takođe mole za spasenje Izraela.

Još jedan primer koji nam isto govori jeste u Rimljanima 10:1: **Braćo! Želja je srca mojega i molitva Bogu za Izraela - da se spasi.**

Pavle je primer svetog čoveka iz vremena Novog Zaveta; njegov molitveni život se sastojao, pored mnogih drugih stvari, i od zahteva za spasenje naroda Izraelskog. Ovo je treća odgovornost Crkve prema Jevrejima: moliti za spasenje Izraelskog naroda.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a činilo mi se dobro da prevodim Biblijske tekstove iz Engleske verzije prevoda koja je korišćena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca.

Prevod: Branko Gotovac 2020.